

Sygn. akt III KK 577/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **K. M.**

skazanego z art. 107 § 1 k.k.s

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 września 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Naczelnika (...) Urzędu Celno - Skarbowego w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w E.

z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt VI Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 28 lipca 2017 r., sygn. akt II K (...) i umarzającego postępowanie karne

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w N., wyrokiem z dnia 28 lipca 2017 roku, sygn. akt II (...), uznał K. M. za winnego tego, że:

a) w okresie od listopada 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r., w M., gm. K., woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „M.” z siedzibą w B., w Restauracji M. prowadzonej przez M. F. urządzał gry na dwóch automatach w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych: D. o nr (...) oraz typu K. bez numeru, wbrew przepisom z art. 6 ust. 1 i z art. 14 ust. 1, art. 23 oraz art. 23a w/w ustawy, tj. bez wymaganej koncesji na prowadzenie koncesji na prowadzenie kasyna to jest popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s.;

b) w okresie od dnia 16 sierpnia 2013 r. do dnia 3 czerwca 2014 r. w B., gm. B., woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą M. z siedzibą w B., w Restauracji O. prowadzonej przez J. Ź. urządzał gry na dwóch automatach w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych: J. [...] o nr [...] oraz typu K. bez numeru, wbrew przepisom z art. 6 ust. 1 i z art. 14 ust. 1, art. 23 oraz art. 23a w/w ustawy, tj. bez wymaganej koncesji na prowadzenie koncesji na prowadzenie kasyna to jest popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s.;

c) w okresie od dnia 5 września 2013 r. do dnia 3 czerwca 2014 r. w B., gm. B., woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą M. z siedzibą w B., w lokalu przy stacji paliw T. prowadzonej przez M. B. urządzał gry na dwóch automatach w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych: D. o nr (...) oraz typu K. bez numeru, wbrew przepisom z art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1, art. 23 oraz art. 23a w/w ustawy, tj. bez wymaganej koncesji na prowadzenie koncesji na prowadzenie kasyna to jest popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s.

– przy czym czyny te oskarżony miał popełnić w warunkach z art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. i za to na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 3 i 4 k.k.s. oraz w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. a także w zw. z art. 23 § 1 i § 3 k.k.s. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 3 lat tytułem próby, zobowiązując oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu

okresu próby, oraz karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych po 150 złotych każda stawka.

Ponadto orzeczono przepadek automatów do gier oraz znajdujących się w nich środków pieniężnych oraz zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 9 180 złotych tytułem opłaty i obciążono go w całości wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w E. wyrokiem z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt VI Ka (...) uchylił wyrok Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 lipca 2017 r., sygn. akt II K (...) w całości i na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie karne w zakresie czynu K. M. .

Z kasacją na niekorzyść oskarżonego wystąpił Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w O.. Skarżący zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, gdyż oskarżony K. M. został wcześniej prawomocnie skazany za czyn, będący elementem czynu ciągłego przypisanego mu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 21 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...), prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt IV K (...), prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 6 lipca 2017 r., sygn. akt VIII K (...), w sytuacji gdy oskarżony nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia,
2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s. polegające na uznaniu, iż art. 6 § 2 k.k.s. obejmuje swą treścią normatywną i znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych – wieloczynowych, do których należą czyny zabronione spenalizowane w art. 107 § 1 k.k.s.,

3. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 632 pkt 2 i art. 634 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała podstawa do obciążenia kosztami procesu Skarbu Państwa w pkt II sentencji wyroku sądu odwoławczego, w sytuacji, gdy oskarżony K. M. nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia i skutkiem czego nie było podstaw do umorzenia postępowania w oparciu o art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.

Podnosząc te zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, tj. zarówno w pkt I oraz w pkt II w zakresie obciążenia Skarbu Państwa kosztami procesu i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w E. w tym zakresie, do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o uwzględnienie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Uzasadniony okazał się zarzut sformułowany w pkt. 1 kasacji. Okoliczność ta okazała się wystarczająca do wydania wyroku kasatoryjnego, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania. Upoważnia to Sąd Najwyższy, po myśli art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., do ograniczenia rozpoznania kasacji tylko do uchybienia wskazanego na wstępie.

Przyznać należy, iż przestępstwo skarbowe zarzucane oskarżonemu, dokonywane w następujących przedziałach czasowych: od listopada 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r., od dnia 16 sierpnia 2013 r. do dnia 3 czerwca 2014 r. i od dnia 5 września 2013 r. do dnia 3 czerwca 2014 r. mieściło się w okresie kryminalnej aktywności oskarżonego przyjętej w innych postępowaniach, w których K.M. został prawomocnie skazany za przestępstwa skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s, to jest:

1. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 21 listopada 2016 r. , sygn. akt II K (...) za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2

k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 4) k.k.s. popełnione w okresie od 28 lutego 2013 r. do 20 stycznia 2014 r.;

2. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie IV K (...) za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresie od 5 lipca 2013 r. do dnia 27 maja 2014 r.;

3. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie VIII K (...) za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresie od 1 kwietnia 2014 r. do dnia 16 grudnia 2015 r.

Rzecz jednak w tym, że aby rozważyć, iż w grę wchodzi określona w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. przesłanka „prawomocnie zakończonego postępowania karnego co do tego samego czynu tej samej osoby” należy ustalić, że przestępczym zachowaniom towarzyszył jeden wspólny zamiar (ten sam zamiar). Okoliczności tej nie można domniemywać, zwłaszcza wyłącznie na podstawie identycznego sposobu działania, czy zbieżności przedziału czasowego, w którym sprawca dopuszczał się poszczególnych zachowań (zob. wyrok SN z dnia 14 czerwca 2018 r., II KK 197/18), ale musi zostać ona przekonująco wykazana w oparciu o przeprowadzone dowody.

Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie takiego założenia nie potwierdza. Wprawdzie przestępstwa skarbowe objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w S., oraz Sądu Rejonowego w T., jak i Sądu meriti, polegały na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach, to przecież chodziło o urządzanie gier na zupełnie innych maszynach, zlokalizowanych w różnych miejscowościach na terenie RP, inne były także okoliczności towarzyszące, takie jak choćby znalezienie odpowiednich lokali i osób gotowych do ich udostępnienia, podpisaniu stosownych umów najmu, czy umów o obsługę i serwisowanie urządzeń. Z powyższego wynika, iż oskarżony realizował swój proceder w oparciu o elementy przypadkowe, w zależności od nadarzającej się okazji, w różnych miejscach, nierzadko znacznie od siebie oddalonych i bez z góry ustalonego planu. Za każdym razem tworzył w ten sposób nowe warunki do popełniania poszczególnych przestępstw skarbowych. Okoliczności te należało przy ocenie tożsamości zamiaru uwzględnić. Prawidłowa ocena w tym zakresie mogła nakazywać przyjęcie, iż zorganizowaniu w różnych miejscowościach i znajdujących się tam lokalach kolejnych miejsc urządzania,

wbrew przepisom ustawy, gier hazardowych, każdorazowo towarzyszył odrębny zamiar, a więc mamy do czynienia z – inspirowanym tymi zamiarami – niezależnymi od siebie czynami tego samego typu, pozostającymi w zbiegu realnym (tzw. zbieg jednorodny). Takie stanowisko ma aktualnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego charakter utrwalony (zob. m.in. wyroki SN z dnia 19 września 2018 r., sygn. akt V KK 415/18 i V KK 419/18; z dnia 5 grudnia 2018 r., V KK 399/18; z dnia 5 czerwca 2019 r., III KK 307/18; z dnia 26 czerwca 2019 r., III KK 359/18) i skład Sądu Najwyższego orzekający w niniejszej sprawie w pełni je podziela.

Dlatego stanowisko, iż w sprawie zaistniała przeszkoda procesowa w postaci stanu powagi rzeczy osądzonej, obligująca do uchylenia wyroku skazującego i umorzenia postępowania w oparciu o przepis art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. jest nietrafne. Uchybienie, którego w tym zakresie dopuścił się Sąd Okręgowy jest rażące i ma oczywisty, istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Obligowało to Sąd Najwyższy do wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.).

Sąd odwoławczy ponownie rozpoznający sprawę związany będzie przedstawianymi zapatrywaniem prawnymi (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 518 k.p.k.), nie tracąc z pola uwagi charakteru przestępstwa skarbowego stypizowanego w art. 107 § 1 k.k.s.